

УДК 32:355.4:504(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v056.2025.39>

М. М. Науменко

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-1034-5197>

аспірантка кафедри політичних наук

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ У ВПРОВАДЖЕННІ КРУГОВОЇ ЕКОНОМІКИ У ПРОЦЕСІ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Повномасштабна агресія Російської Федерації проти України призвела до руйнування інфраструктури, житлового фонду та промислових об'єктів, що створило безпрецедентний виклик для державного управління. Відбудова стала одним із ключових пріоритетів національної політики та вимагає інтеграції принципів сталості й європейського екологічного регулювання.

Комплексна оцінка збитків, втрат і потреб (RDNA4) є важливим інструментом для планування відновлення України, інтегруючи платформу RDDP для збору даних про пошкодження з владних органів, цифрову систему DREAM для подання і оцінки інвестиційних проєктів, пріоритетні державні інвестиційні проєкти PIM/SPP на 2025 рік та механізм залучення приватних інвестицій PPP під керівництвом Мінекономіки. Ці інструменти забезпечують прозору і сталу співпрацю України з міжнародними партнерами у сфері відбудови [18, с. 2].

Водночас особливо актуальною є проблема управління будівельними матеріалами та відходами: зруйновані споруди генерують значні обсяги потенційної вторинної сировини, яка за неефективного менеджменту перетворюється на екологічну загрозу [2]. Концепція кругової економіки розглядає ці матеріали як ресурс для вторинного використання та створення локальних ланцюгів вартості, що забезпечує ресурсну та енергетичну стійкість [9, с. 12].

Ефективність цієї моделі залежить не лише від нормативної бази чи технологій, а й від комунікаційної спроможності держави – здатності пояснювати реформи, підтримувати довіру та залучати громади до процесу відбудови [7, с. 5]. У гібридному інформаційному середовищі стратегічні комунікації стають механізмом управління ризиками й зміцнення суспільної стійкості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стратегічні комунікації є ключовим інструментом підтримки демократичної стійкості та зміцнення довіри до інституцій шляхом забезпечення узгодженості повідомлень і залучення громадян у процеси формування політики [13, с. 8].

У науковому дискурсі це узгоджується з підходом Hallahan та співавторів, які визначають стратегічні комунікації як цілеспрямований процес взаємодії та побудови відносин із ключовими стейкхолдерами [10, с. 10].

У контексті екологічної та індустріальної політики базові принципи кругової економіки закріплено в Circular Economy Action Plan (2020), де наголошується на необхідності проєктування сталих продуктів і повторного використання матеріалів як основи нової промислової стратегії ЄС [5, с. 7]. Оновлений Регламент Construction Products Regulation (CPR/2024) розширює вимоги до сталості будівельної продукції, запроваджує цифрові паспорти виробів і посилює облік екологічних характеристик матеріалів протягом усього їх життєвого циклу. NGO ReThink опублікувала порівняльний огляд нового Регламенту ЄС CPR/2024 та його наслідків для України, у якому пояснено, як зміни в європейському законодавстві вплинуть на процес відбудови, окреслено прогалини у чинному українському законодавстві та запропоновано рекомендації щодо його адаптації [2].

Українські дослідники розглядають стратегічні комунікації як ключовий елемент кризового врядування. Дубов визначає їх як цілеспрямовану діяльність держави, спрямовану на формування довіри до її політики, забезпечення легітимності рішень і зміцнення соціальної згуртованості в умовах кризових викликів [1, с. 10–12]. У його підході стратегічні комунікації поєднують функції інформування, координації дій та налагодження взаєморозуміння між владою й суспільством, що робить їх важливим інструментом ефективного управління у період трансформацій і відбудови [1, с. 14].

У цьому контексті Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України реалізує політику відкритості, засновану на принципах прозорості, підзвітності та участі громад. Ця політика передбачає публічний доступ до інформації про хід відновлення, джерела фінансування та результати реалізації проєктів через інтегровані цифрові інструменти – платформи Restoration.gov.

ua та DREAM (Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management). Відповідно до Recovery and Development Priorities of Ukraine 2025, прозорість і підзвітність забезпечуються через систему DREAM, яка надає відкритий доступ до даних проєктів, фінансові потоки та результати моніторингу, а всі заходи з відбудови підлягають моніторингу через цю платформу для гарантування публічного доступу і довіри [3]. Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України працює у партнерстві з громадами та місцевою владою, поєднуючи зусилля для підготовки й реалізації проєктів відбудови. Залучення громадян підсилюється через інтегровані інструменти цифрової екосистеми DREAM, зокрема модуль e-Dem, що передбачає подання пропозицій, е-опитування та е-голосування щодо проєктних ініціатив [21].

Формулювання мети статті. Метою статті є визначення ролі стратегічних комунікацій як інструмента державної політики у впровадженні принципів кругової економіки в процесі післявоєнної відбудови України.

Дослідження спрямоване на виявлення зв'язку між комунікаційною спроможністю держави, рівнем залучення громад та ефективністю імплементації екологічних норм у сфері відновлення інфраструктури.

Завданнями статті є:

- проаналізувати теоретичні засади стратегічних комунікацій у сфері врядування та відбудови;
- визначити ключові бар'єри у впровадженні принципів кругової економіки в Україні;
- розкрити роль комунікацій у формуванні прозорості, довіри та участі стейкхолдерів;
- запропонувати структурну модель стратегічних комунікацій для прискорення екологічної трансформації в процесі реконструкції держави.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становить поєднання якісних методів політичної науки.

Структурно-функціональний метод застосовано для аналізу інституційної архітектури стратегічних комунікацій та визначення ролі центральних органів влади, громад і бізнесу у впровадженні принципів кругової економіки.

Порівняльний аналіз дав змогу зіставити практики ЄС і України у сфері екологічної політики, зокрема перехід від Регламенту CPR/2011 до CPR/2024 [2].

Аналіз державної політики використано для виявлення бар'єрів координації між стейкхолдерами, а документальний аналіз – для опрацювання стратегічних документів ЄС, національних нормативних актів і звітів міжнародних організацій.

Інтерпретативний метод застосовано для оцінки політичних наративів відбудови та впливу комунікаційних стратегій на суспільну підтримку реформ.

У контексті реалізації політики післявоєнного відновлення ключову роль у побудові комунікаційної архітектури в Україні відіграють Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, цифрова платформа DREAM (Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management) та Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України.

Міністерство формує державну політику у сфері регіонального розвитку, просторового планування й відбудови, забезпечуючи нормативну узгодженість між центральними та місцевими органами влади. Його офіційний портал і комунікаційні платформи [3] орієнтовані на публічну звітність щодо перебігу та фінансування проєктів, що сприяє підвищенню довіри громад і партнерів до державної політики.

Цифрова екосистема DREAM виступає інструментом забезпечення прозорості та підзвітності, оскільки об'єднує інформацію про об'єкти реконструкції, джерела фінансування й статус робіт. Відкриті дані, інтерактивні дашборди та доступ до проєктної документації формують умови для двосторонньої комунікації між урядовими структурами, донорами й громадянським суспільством, зменшуючи ризики неефективного управління та корупційних практик [14].

Агентство відновлення виконує координаційно-імплементаційні функції, залучаючи місцеві громади, бізнес і професійні спільноти до процесів реконструкції.

Через офіційний портал Restoration.gov.ua поширюється інформація про тендери, стандарти, приклади повторного використання будівельних матеріалів і реалізацію пілотних екопроєктів, що сприяє розвитку ринку вторинної сировини та стимулює практики кругової економіки [15].

Взаємодія цих інституцій формує модель відкритого врядування, у якій комунікація виступає не допоміжним, а системоутворювальним елементом політики відбудови.

Ключовими принципами цієї архітектури є інституційна узгодженість (єдина термінологічна база та стандарти екологічного регулювання), цифрова прозорість (доступність даних про фінансування та використання ресурсів) і співучасть громад (партисипативні механізми планування та контролю). Сукупність цих механізмів забезпечує перехід від вертикальної моделі інформування до горизонтальної моделі

співтворення політики, що відповідає європейським підходам, визначеним у Circular Economy Action Plan 2.0 (2020) [5, с. 2–6] та Регламенті CPR/2024 [6, с. 165–170].

У такій системі стратегічні комунікації набувають статусу інтегрованого інструмента державного управління, спрямованого на зміцнення стійкості, модернізацію управлінських процесів і забезпечення прозорості ухвалення рішень [7, с. 4–6; 9, с. 10–12]. Їх ключова функція полягає у зменшенні інформаційної невизначеності, підвищенні рівня довіри як політичного ресурсу врядування та формуванні рамки спільного розуміння реформ серед громадян і міжнародних партнерів. Упровадження принципів кругової економіки підсилює значення комунікаційного виміру, оскільки перехід від лінійної моделі споживання до повторного використання матеріалів є не лише технологічним, а й поведінково-ціннісним процесом, який потребує активної суспільної підтримки [9, с. 8–10].

Комунікаційна спроможність держави стає визначальним чинником екологічної трансформації: саме від своєчасності, чіткості та прозорості пояснення політичних рішень залежить їхня легітимність і сталість результатів.

Міжнародна практика посткризового відновлення підтверджує, що ефективність реконструкційних програм визначається не лише фінансовими чи технічними чинниками, а й рівнем стратегічних комунікацій між владою, громадянами та донорами. Досвід країн Балканського регіону, Японії та Нової Зеландії демонструє, що двостороння комунікація з місцевими стейкхолдерами дозволяє урядам уникати соціального опору, зменшувати суспільну напругу та відновлювати довіру до державних інституцій. Успішні приклади таких підходів зафіксовано у проєктах відновлення після землетрусів у Тохоку (Японія) та Кайкоура (Нова Зеландія), а також у програмах постконфліктного відбудування на Балканах [19, с. 20–23; 20, с. 5–8].

Для України цей досвід має особливу цінність з огляду на подвійний виклик – масштаб руйнувань і потребу зберегти довіру міжнародних донорів. Порівняльний аналіз свідчить, що у всіх зазначених країнах комунікаційні стратегії були спрямовані на забезпечення прозорості процесів реконструкції, публічну звітність щодо використання ресурсів і залучення громадян до ухвалення рішень. Саме поєднання урядових каналів комунікації з локальними мережами волонтерів та неурядових організацій дозволяє сформувати «соціальний капітал довіри» і підтримувати легітимність рішень влади [19, с. 32–36].

Досвід Японії та Нової Зеландії підтверджує, що своєчасна інформаційна політика здатна мінімізувати конфлікти навколо повторного використання будівельних матеріалів і впровадження нових екологічних норм. Як зазначає Lee (2019), відкритість уряду та прозора взаємодія з громадянами стали ключовими факторами успішного відновлення після катастроф [19, с. 32–36]. Аналогічно, у дослідженні Vlow et al. (2024) підкреслено роль комунікаційних практик, орієнтованих на підвищення стійкості та формування довіри до процесів відбудови в Aotearoa–New Zealand [20, с. 5–8].

Для українського контексту релевантним є і досвід міжнародних організацій, зокрема Світового банку та OECD, які вказують, що комунікаційна відкритість і участь громад мають розглядатися як структурні елементи політики відновлення [21, с. 28–32]. Ефективне пояснення економічних і безпекових аспектів повторного використання матеріалів – від гарантій радіаційної та конструктивної безпеки до переваг локального ринку вторинної сировини – створює підґрунтя для сталого розвитку територій.

Отже, міжнародний досвід показує, що стратегічні комунікації у сфері відбудови є не лише інструментом управління інформаційними ризиками, а й основою формування суспільної підтримки реформ. Для України імплементація таких підходів може забезпечити послідовність дій між державними органами, громадами та партнерами, посилюючи довіру до процесу відновлення та сприяючи впровадженню принципів кругової економіки у практику реконструкції.

Перехід до кругової економіки неможливий без активної участі бізнесу, наукових інституцій і технологічних компаній, які забезпечують інноваційний потенціал та практичну реалізацію принципів сталості. Бізнес є ключовим агентом змін, адже саме він трансформує виробничі ланцюги, упроваджує екодизайн, повторне використання матеріалів і відстежуваність ресурсних потоків. Для підприємців і виробників головними аргументами на користь кругових підходів стають зменшення витрат за рахунок повторного використання сировини, вихід на нові ринки вторинних матеріалів і спрощений доступ до європейського ринку завдяки відповідності вимогам Регламенту CPR/2024 [6, с. 72–75].

Успішна реалізація цих процесів потребує передбачуваного регуляторного середовища та узгоджених комунікаційних сигналів від держави. Як зазначає Європейська служба зовнішніх дій, стратегічна комунікація у сфері

відновлення має забезпечувати послідовність меседжів, що підкріплюють довіру інвесторів і демонструють стабільність політичного курсу [7, с. 4–6]. Прогнозованість рішень і доступ до достовірної інформації про нормативні зміни створюють основу для довгострокових інвестицій у сталу реконструкцію та розвиток ринку екологічних технологій.

Наукові установи відіграють роль аналітичних партнерів, формуючи доказову базу для державної політики та пропонуючи інноваційні рішення щодо поводження з відходами, вторинного використання матеріалів і оцінки вуглецевого сліду. Міжнародний досвід свідчить, що співпраця між науковими центрами, бізнесом і державою у форматі трикутника знань (knowledge triangle) є критичною для переходу до ресурсоефективної економіки [9, с. 14–16].

Окремий вимір формує цифрова прозорість, яка стає новим стандартом управління у сфері відбудови. Інструменти на кшталт публічних дашбордів DREAM, відкритих каталогів вторинних матеріалів і баз даних EPD (Environmental Product Declarations) забезпечують простежуваність процесів реконструкції. Відкриті дані дозволяють перевіряти статус проєктів, джерела фінансування та відповідність екологічним стандартам, зменшуючи простір для маніпуляцій і корупційних ризиків [21].

Крім того, цифрова прозорість сприяє зміцненню інформаційної безпеки: у гібридному середовищі вона виступає захисним механізмом проти дезінформації, адже публічний доступ до даних проєктів унеможливує викривлення фактів. Таким чином, поєднання бізнес-інновацій, наукової експертизи та відкритих цифрових систем створює основу для стійкої, підзвітної та інвестиційно привабливої моделі відбудови, що відповідає європейським принципам CEAP 2.0 (2020) та CPR/2024 [5, с. 7–9; 6, с. 165–170].

Водночас варто пам'ятати, що військова агресія Російської Федерації супроводжується масштабними інформаційними атаками, спрямованими на підрив довіри до державних інституцій України та дискредитацію євроінтеграційних реформ. Значна частина таких кампаній стосується екологічної та економічної тематики, зокрема запровадження нових стандартів сталого будівництва, управління відходами та переходу до кругової економіки. Поширюються фейкові наративи про нібито «небезпечність повторних матеріалів», «надмірну вартість європейських екостандартів» або «нав'язування ЄС вимог, не сумісних з українськими реаліями». Ці повідомлення експлуатують соціальну вразливість громад у період воєнних і економічних

криз, формуючи уявлення про реформу як про зовнішній тиск, а не внутрішню модернізаційну потребу.

Згідно з підходами, визначеними у стратегічних документах Європейської служби зовнішніх дій, ефективна протидія таким впливам має ґрунтуватися не лише на спростуванні фейків, а передусім на їх випередженні. Механізм pre-bunking (попереджувальної комунікації) передбачає проактивне пояснення змісту та логіки політичних рішень ще до появи маніпуляцій у публічному просторі [7; 13]. У цьому контексті стратегічні комунікації виконують функцію пояснювального врядування – вони не лише інформують, а й створюють когерентну рамку сенсів, у якій екологічні реформи сприймаються як інвестиція у стійкість, енергетичну безпеку та європейське майбутнє України.

Разом з тим у інформаційному середовищі ефективність комунікаційної політики залежить від узгодженості наративів різних інституцій. Координація між державними органами, місцевою владою, науковими установами та громадським сектором має забезпечити єдиний змістовий вектор у публічній риторичі – від національного рівня до локальних проєктів. Така комунікаційна узгодженість дозволяє мінімізувати вплив ворожих інформаційних операцій, зміцнити міжнародну підтримку та сформувати довготривалий стратегічний наратив відбудови, який поєднує теми безпеки, сталості та європейської інтеграції.

Результати дослідження свідчать, що ефективна реалізація політики переходу до кругової економіки вимагає багаторівневої системи стратегічних комунікацій, здатної забезпечити єдність змісту, узгодженість дій і довіру громадян до процесів відбудови.

На національному рівні комунікації мають виконувати координаційну функцію: формувати стратегічні меседжі, що пояснюють мету екологічних реформ, узгоджують політику різних міністерств і визначають рамку взаємодії з міжнародними партнерами. Такий рівень передбачає міжвідомчу узгодженість – зокрема, між Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів, Міністерством економіки, а також офісом віцепрем'єра з питань європейської інтеграції. Узгоджена державна комунікація формує цілісний наратив відбудови, який підтримує міжнародну довіру та інвестиційну привабливість країни.

На регіональному рівні стратегічні комунікації адаптують загальнонаціональні меседжі до локальних контекстів. Регіональні адміністрації, громади та агенції розвитку викону-

ють функцію трансляторів державної політики, демонструючи її практичне втілення у проєктах відновлення. Це забезпечує політичну релевантність реформ і зменшує ризик відчуження громад від процесів відбудови. У цьому контексті особливо важливою є двостороння взаємодія між місцевою владою, бізнесом і громадськістю – через форуми, консультації, цифрові платформи DREAM та RESTORATION.GOV.UA, які дозволяють моніторити хід реалізації програм [15].

На локальному рівні формується найвищий ступінь довіри, адже саме громади стають співтворцями рішень. Тут комунікації мають не лише інформувати, а й стимулювати участь – через партисипативні механізми планування, опитування, громадські наради. Ефективна участь громад підвищує якість рішень та легітимність реформ, знижує інформаційну вразливість до дезінформації й сприяє соціальній згуртованості [14; 15].

Запропонована багаторівнева модель забезпечує вертикальну інтеграцію – від національної політики до місцевих практик – і горизонтальну координацію між усіма залученими стейкхолдерами: державою, громадами, бізнесом, науковими установами та громадянським суспільством. Її результативність визначається не лише кількісними показниками охоплення аудиторії, а й поведінковими змінами – удосконаленням практик поводження з відходами, зростанням частки повторно використаних матеріалів, скороченням викидів CO₂ і підвищенням довіри до інституцій влади [16, с. 12–15; 17, с. 8–10].

Таким чином, комунікації у сфері відбудови набувають системного виміру: вони не лише інформують, а формують спільні цінності, що інтегрують державну політику, бізнесові ініціативи та громадську участь у єдину стратегію сталого розвитку.

Висновки. Дослідження показало, що стратегічні комунікації є одним з ключових чинників ефективності впровадження принципів кругової економіки в процесі післявоєнної відбудови України. Вони забезпечують узгодженість між інституціями, формують довіру громадян і партнерів, підсилюють підзвітність влади та сприяють сталому розвитку.

На основі проведеного аналізу визначено такі основні результати:

- стратегічні комунікації перетворюються на елемент державного управління, який інтегрує політику сталого розвитку з безпековими, соціальними та євроінтеграційними пріоритетами;
- міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, Державне агентство

відновлення та розвитку інфраструктури України та платформа DREAM формують трикутник інституційної комунікаційної архітектури, що забезпечує прозорість, узгодженість дій і цифрову відкритість процесів відбудови;

- інформаційна стійкість до дезінформації потребує створення єдиної системи кризових повідомлень і стратегічних наративів, узгоджених із європейськими рамками стратегічних комунікацій;

- багаторівнева модель комунікацій, що поєднує національний, регіональний і локальний рівні, є передумовою ефективного впровадження екологічних стандартів і залучення громад до прийняття рішень;

- комунікації повинні базуватися на принципах прозорості, участі, спільної відповідальності та достовірності, що відповідає ціннісним орієнтирам Європейського зеленого курсу та підходам CEAP 2.0.

Перспективи подальших досліджень полягають у комплексному розвитку аналітичних і методологічних підходів до оцінювання ефективності стратегічних комунікацій у сфері відбудови та сталого розвитку. Подальша наукова робота потребує поєднання політичної науки, державного управління, соціології та екологічної економіки з метою формування цілісної системи вимірювання впливу комунікаційних стратегій на поведінкові зміни у суспільстві.

По-перше, необхідним є розроблення кількісних і якісних індикаторів ефективності стратегічних комунікацій (комунікаційних КРІ), які дозволять оцінювати не лише охоплення аудиторії, а й рівень довіри, сприйняття державних меседжів, готовність до співучасті у проєктах та зміни у практиках екологічного споживання. Така методика може спиратися на підходи Європейської комісії та OECD щодо вимірювання ефектів політики сталості, зокрема через систему policy performance indicators і public trust metrics.

По-друге, перспективним напрямом є оцінка поведінкових змін у громадах, пов'язаних із упровадженням принципів повторного використання матеріалів, зеленої реконструкції та розвитку ринку вторинних ресурсів. Дослідження у цьому полі мають зосереджуватись на тому, як комунікаційна взаємодія між державою, бізнесом і громадськістю впливає на рішення домогосподарств, підприємців і місцевих адміністрацій у питаннях екологічної відповідальності.

По-третє, варто поглибити аналіз комунікаційного супроводу впровадження екологічних стандартів у будівництві, зокрема щодо створення національної системи EPD-декларацій

(Environmental Product Declarations). Це передбачає вивчення практик країн ЄС щодо прозорої сертифікації будівельних матеріалів і оцінку можливостей інтеграції таких механізмів у цифрові екосистеми DREAM та Restoration.gov.ua. Такі дослідження сприятимуть підвищенню довіри до ринку вторинних матеріалів і залученню іноземних інвесторів у сектор зеленої реконструкції.

Крім того, перспективним напрямом є розроблення національної моделі комунікаційної координації під час кризових ситуацій, що передбачатиме побудову системи швидкого реагування на дезінформаційні ризики у сфері відбудови. Це дозволить створити стійку архітектуру кризових комунікацій, узгоджену з Європейською службою зовнішніх дій та підходами до resilience governance у межах Європейського зеленого курсу.

Таким чином, стратегічні комунікації постають не лише як інструмент інформаційного впливу, а як інституційна основа публічного управління, що визначає успішність модернізаційних трансформацій України. Вони забезпечують взаємозв'язок між державними пріоритетами, місцевими ініціативами та громадською участю, формуючи спільну платформу для впровадження кругової економіки, екологічної реконструкції та європейської інтеграції. У перспективі розбудова системи стратегічних комунікацій може стати не лише інструментом відновлення, а й фундаментом довготривалої демократичної стійкості держави.

Література

1. Дубов Д. В. Стратегічні пріоритети. Стратегічні комунікації: проблеми концептуалізації та практичної реалізації. *Фахове видання з економічних, філософських та політичних наук. Стратегічні пріоритети*. 2016. №4 (41). С. 9–23.
2. Regulation (EU) 305/2011 vs Regulation (EU) 2024/3110: Що змінюється для України? POVTORNO. *Caïm ReThink NGO*. URL: <https://www.povtorno.com/blog/other/305-2011-vs-2024-3110> (дата звернення 25.10.2025)
3. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. (2025). *Офіційний портал*. URL: <https://mindev.gov.ua/news/minrozvytku-pidpysalo-antykoriupsiinyi-memorandum-z-proiektnym-ofisom-dream> (дата звернення 26.10.2025)
4. Aaltonen A., Vartiainen P. Communication-mediated psychological mechanisms of Chinese publics' post-crisis corporate associations and government associations. *Journal of Contingencies and Crisis Management*. 2019. № 27(3), P. 214–226. DOI: <https://doi.org/10.1111/1468-5973.12255> (дата звернення 25.10.2025)
5. 2020 Circular Economy Action Plan. *An official website of European Union*. 2020: веб-сайт. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9dc6aa01-39d2-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-en> (дата звернення 24.10.2025)
6. Regulation (EU) 2024/3110 of the European Parliament and of the Council of 27 November 2024. *Official Journal of the European Union* 2024. 2024: веб-сайт. URL: https://www.eota.eu/sites/default/files/files/OJ_L_202403110_EN_TXT.pdf (дата звернення 20.10.2025)
7. EEAS Strategic Communication Task Forces. *An official website of European Union*. 2025: веб-сайт. URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/eeas-strategic-communication-task-forces_en (дата звернення 25.10.2025)
8. NATO 2022 Strategic Concept. *An official website of NATO*. 2022: веб-сайт. URL: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2022/6/pdf/290622-strategic-concept.pdf (дата звернення 24.10.2025)
9. Building Materials And The Climate: Constructing A New Future. *An official website of United Nations Environment Programme (UNEP)*. 2023: веб-сайт. URL: <https://www.unep.org/resources/report/building-materials-and-climate-constructing-new-future> (дата звернення 19.10.2025)
10. Hallahan K. Holtzhausen D. van Ruler B. Vercic D. & Sriramesh K. Defining Strategic Communication. *International Journal of Strategic Communication*. 2007. № 1(1). P. 3–35. DOI: <https://doi.org/10.1080/15531180701285244> (дата звернення 15.10.2025)
11. The OECD Green Recovery Database: Examining the environmental implications of COVID-19 recovery policies. *An official website of The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)*. 2021: веб-сайт. URL: https://www.oecd.org/en/publications/the-oecd-green-recovery-database_47ae0f0d-en.html
12. Ukraine: Fourth Rapid Damage and Needs Assessment. *An official website of The World Bank*. 2023: веб-сайт. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099022025114040022/pdf/P1801741ca39ec0d81b5371ff73a675a0a8.pdf> (дата звернення 20.10.2025)
13. Bolt N. Haiden L. Althuis J. & Stolze M. Understanding Strategic Communications: NATO Strategic Communications Centre of Excellence Terminology Working Group Publication №3. *NATO Strategic Communications Centre of Excellence Terminology*. 2023. P. 1–44. URL: <https://stratcomcoe.org/publications/understanding-strategic-communications/> (дата звернення 15.10.2025)
14. Ministry for Communities, Territories and Infrastructure Development of Ukraine. *Plich-o-Plich: Zghurtovani hromady – 450 communities rebuilding together*. Kyiv. URL: <https://mindev.gov.ua/en/news/holovna-prychyna-nashoi-stiikosti-sohodni-liudy-v-hromadakh-oleksii-kuleba> (дата звернення 19.10.2025)
15. DREAM. Public Investment Management System. *Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management: About the System*. Kyiv. URL: <https://dream.gov.ua/about> (дата звернення 22.10.2025)
16. Ukraine Rebuild Newswire. *Exclusive: Neo-Eco doubles down on Ukraine, 'the best place in the world for*

a circular economy firm,' with 2 factories planned. URL: <https://www.ukrainerebuildnews.com/exclusive-neo-eco-to-sharply-boost-investment-in-ukraine-the-best-place-in-the-world-for-a-circular-economy-firm> (дата звернення 26.10.2025)

17. An official website of the European Union. European Environment Agency. *Buildings and construction* URL: <https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/buildings-and-construction> (дата звернення 25.10.2025)

18. Ministry for Development of Communities and Territories of Ukraine. *Ukraine Recovery Priorities 2025*. Kyiv. URL: <https://mindev.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/rdna4-ukraine-recovery-priorities-2025.pdf> (дата звернення 25.10.2025)

19. Lee Z. *Post-Disaster Recovery Efforts in Japan and New Zealand: A Comparative Study of Tōhoku and Kaikōura*. University of Otago, Dunedin, New Zealand. URL: https://ourarchive.otago.ac.nz/view/delivery/64OTAGO_INST/12397602580001891/13397633920001891 (дата звернення 20.10.2025)

20. Buelow F., Brower A., Cradock-Henry N. *International Journal of Disaster Risk Reduction. Framing resilience: Post-disaster communication in Aotearoa – New Zealand*. 2025. Vol. 117. P. 105167. DOI: 10.1016/j.ijdr.2024.105167.

Анотація

Науменко М. М. Стратегічні комунікації як інструмент впровадження принципів кругової економіки у процесі відбудови України. – Стаття.

У статті досліджуються роль і механізми стратегічних комунікацій у впровадженні принципів кругової економіки під час післявоєнної відбудови України. Повномасштабне вторгнення Російської Федерації спричинило багатовимірну кризу, що охопила безпекову, економічну та екологічну сфери, актуалізуючи потребу у новій моделі відновлення. В умовах масштабної реконструкції постає завдання не лише фізичного відтворення інфраструктури, а й структурної трансформації економіки відповідно до принципів сталості та євроінтеграційних зобов'язань. Кругова економіка визначається як ключовий підхід, що знижує залежність від імпортованих ресурсів, мінімізує утворення відходів і сприяє формуванню локальних ринків вторинних матеріалів.

Проаналізовано взаємозв'язок ефективності реалізації кругових моделей та якості стратегічних комунікацій, що забезпечують довіру, узгодженість дій і координацію між державою, бізнесом та громадами.

Метою статті є визначення ролі стратегічних комунікацій у формуванні спільного наративу відбудови та системної взаємодії учасників процесу. Методологічну основу становлять структурно-функціональний, порівняльний та документальний аналізи європейських політик і національних практик управління.

У результаті дослідження ідентифіковано ключові комунікаційні бар'єри – фрагментарність інформаційної політики, недостатню обізнаність громад і відсутність усталених партнерських моделей. Нормативну основу публічної комунікації визначає Regulation

(EU) 2024/3110 (CPR), що встановлює засади прозорості та звітності в контексті сталого управління. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України підкреслює важливість інституційної координації та залучення громад, зокрема через проєкт «Пліч-о-Пліч: Згуртовані громади», що об'єднав 450 муніципалітетів у спільних ініціативах відновлення. Цифрова екосистема DREAM (Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management) забезпечує відкритість даних і моніторинг проєктів, виступаючи «єдиним вікном» для управління публічними інвестиціями.

Автором запропоновано п'ятикомпонентну модель стратегічних комунікацій, що охоплює формування національного наративу, інституційну координацію, залучення стейкхолдерів, цифрову прозорість і моніторинг результативності. Зроблено висновок, що стратегічні комунікації виступають важливим чинником інтеграції України до європейського ринку, посилення національної стійкості та підвищення ефективності відбудови на засадах сталості.

Ключові слова: стратегічні комунікації, кругова економіка, відбудова України, сталий розвиток, євроінтеграція, DREAM.

Summary

Naumenko M. M. Strategic communications for implementing a circular economy in Ukraine's reconstruction process. – Article.

The article examines the role and mechanisms of strategic communication in implementing the principles of the circular economy during Ukraine's post-war reconstruction. The full-scale invasion of the Russian Federation has caused a multidimensional crisis encompassing security, economic, and environmental spheres, emphasising the need for a new recovery model. Under the conditions of large-scale reconstruction, the task arises not only to physically rebuild infrastructure but also to structurally transform the economy in line with the principles of sustainability and European integration commitments. The circular economy is defined as a key approach that reduces dependence on imported resources, minimises waste generation, and promotes the development of local secondary material markets.

The focus is placed on the relationship between the effectiveness of circular models and the quality of strategic communication, which ensures trust, coherence of action, and coordination among the state, business, and communities.

The aim of the article is to identify the role of strategic communication in shaping a shared recovery narrative and systemic interaction among stakeholders. The methodological framework includes structural-functional, comparative, and documentary analyses of European policies and Ukrainian governance practices.

The study identifies key communication barriers, such as fragmented information policy, low public awareness, and the lack of established partnership models. The regulatory foundation for public communication is defined by Regulation (EU) 2024/3110 (CPR), which

sets principles of transparency and accountability within the context of sustainable governance. The Ministry for Communities, Territories and Infrastructure Development of Ukraine emphasises the importance of institutional coordination and community engagement, in particular through the project “Side by Side: United Communities”, which has brought together 450 municipalities in joint recovery initiatives. The digital ecosystem DREAM (Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management) ensures data transparency and project monitoring, acting as a “single window” for managing public investments.

The author proposes a five-component model of strategic communication encompassing national narrative formation, institutional coordination, stakeholder engagement, digital transparency, and performance monitoring. It is concluded that strategic communication serves as an essential factor in Ukraine’s integration into the European market, strengthening national resilience, and enhancing the effectiveness of reconstruction based on sustainability principles.

Key words: strategic communication, circular economy, reconstruction of Ukraine, sustainable development, European integration, transparency, DREAM.

Дата надходження статті: 28.10.2025

Дата прийняття статті: 10.11.2025

Опубліковано: 15.12.2025